

NOGLE OPLYSNINGER OM DE OTTE FØRSTE EVANGELISKE SOGNEPRÆSTER I FLØDSTRUP—ULLERSLEV PASTORAT

Ved *V. Woll*

Det er ikke Hensigten med de følgende Linier at fremføre nogen Kritik af de fortrinlige trykte Værker, der haves over Danmarks Præstehistorie, hverken Wibergs banebrydende Arbejde, eller Fortsættelserne ved Elvius, Grohshennig og Hauch-Fausbøll, men kun at gøre opmærksom paa enkelte maaske mindre paaagtede Kilder, bl. a. de endnu bevarede Ligstene, som stadig slides af Tidens Tand, ja maaske endog (endnu!) af menneskelige Fødder, saa at deres Skrift om føje Tid vil være udslidt.

Som et lille Bidrag til Supplering af førstnævnte Værk følger her forskellige Oplysninger om Flødstrup-Ullerslev Pastorats Sognepræster i de første Par Aarhundreder efter Reformationen.

Paa Indersiden af Bindet om Pastoratets Kirkebog 1787-1813 findes nogle Optegnelser med Overskrift:

„Pastores a tempore Reformationis Ecclesiarum Flødstrup ac Ullerslev“ (d. v. s. Sognepræster efter Reformationen ved Flødstrup og Ullerslev Kirker).— Efter Skriften at dømme er Fortegnelsen forfattet (eller dog indført) af Stedets Sognepræst Hans Crone, der virkede her fra 1786 til 1816, og afsluttet af hans Efterfølger Niels Worm, der har anført Data om sig selv.

Nedenfor gengives Pastor Crones Oplysninger om de otte første Præster efter Reformationen, med særlig Fremhævelse af de Punkter, der supplerer eller afviger fra Wiberg (Hovedværk og Supplementsbind).

1. Hr. Lauritz Pedersen var her første Sognepræst efter Reformationen, men findes ikke, hvad Aar han kom¹ eller døde.
2. Hr. Anders Jensen, som døde *d. 13. Dec. 1574, da der var i disse 2 Præsters Embeds-Tid forløbne 57 Aar.*
3. Hr. Peder Jakobsen blev Sognepræst til disse Menigheder 1575, hvilket Embede han forestod i 7 Aar og døde *d. 15. Jan. 1582.*
4. Hr. Anders Berthelsen var Kapellan i Kerteminde paa 3die Aar og ligeledes Kapellan i Nyborg $\frac{1}{2}$ Aar, men Sognepræst her ved Menighederne i 21 Aar. — *Disse 3 Præster, Nr. 2, 3 og 4, havde successive alle 3 een Hustru, Karen Knudsdatter, som tillige med dem ligge alle begravne i Ullerslev Kirke, under den store Sten, strax nedenfor Knæfaldet.*
5. Hr. Frantz Lauritsen, en Søn af Hr. Lauritz Nielsen, Sognepræst til Rynkeby og Revninge Sogne, født 1578, forestod disse Sogne i 35 Aar.
6. Hr. Hans Nielsen Wiingaard, født i Karleby Præstegaard i Lolland *d. 18. Maj 1607*, blev Sognepræst her 1638, døde *d. 22. Jan. 1681* . . . Han ligger begravet i Flødstrup Kirke i Gangen op mod Choret tillige med hans 2de Hustruer, Anna Hansdatter og Karen Olufsdatter.
7. Hr. Frands Andersen Bagnegaard, født paa Bagnegaard (nu Raschenberg)² *d. 30. Aug. 1631*, var Kapellan her ved Menigheden i 13 Aar, men siden Sognepræst i 27 Aar.
8. Hr. Lauritz Christensen Kullerup, en Søn af Hr. Christen Lauritsen, Sognepræst til Kullerup og Refsvindinge Sogne, *født d. 16. Aug. 1674*, var først Kapellan her i Sognene i nogle Aar og siden Sognepræst i 19 Aar, *Provst for Vinding Herred i 7 Aar* og døde *d. 3. Juli 1727.*

★

¹ Hvis „57 Aar“ i Slutn. ved Nr. 2 er rigtig, maa han være tiltraadt 1517.

² Raschenberg er nuv. Juelsberg.

Den Ligsten, som omtales ovenfor under Nr. 4, er nu indmuret i Ullerslev Kirkes Kor. Dens Indskrift lyder:

Hervnder ligg/er begrafne heder/lige oc wellerde Mend / fordom Sogneprester til Fløs/trup oc Vllersløf Sogner Her / Anders Jensen som døde den / 13 Decemb Anno 1574 Her Peder / Iacobsøn Prest vdi 7 Aar oc / døde den 15 Ianvarii Anno 1582 / siden Her Anders Bertelsøn / Sogneprest vdi 21 Aar oc døde / den 3 Martii Anno 1601³ med deris kiere Hvstrv Karren / Knvdsdaatter som hensof / den / oc hafver deris Børn oc Arf/vinger ladet denne Sten be/kostet efter deris Død Gvd / gifve dem alle en glædelig / oc ærefvl Opstandelse. Amen.

(Hustruens Dødsdato har aldrig været udfyldt.— Langs Stenens fire Sider findes et Skriftsted, Aabenb. 14, 13.)

*

I Flødstrup Kirkes Vaabenhus er indmuret to Ligstene, af hvilke den ene — der paa Midten viser et Svøbelsebarn — sandsynligvis er lagt over to Børn af Sognepræst Frants Lauritsen (Nr. 5). I en oval Ramme foroven læses nemlig:

Hvilr her/under s. Hans / Fransen hans / Alder 13 Ar oc s. / Mette Frans/dater som va / 1 Ar.

— og i en tilsvarende Ramme forneden læses en formentlig senere tilføjet, saalydende Indskrift:

oc s. Margre/te Hansdater / et half Ar / HNSVG / AHD ANNO / 1648.

Sidstnævnte Barn maa være en Datter af ovennævnte Sognepræst Hans Nielsen Vingaard og Anne Hansdatter.

³ Saaledes staar der, uagtet 21 Aars Embedstid fra 1582 giver 1603.

Den anden Sten er lagt over sidstnævnte Præst og hans to Ægtefæller. Dens Indskrift kan kun delvis læses, men efter en ældre Tilførsel i Embedets Kaldsbog fra 1745, er det manglende nedenfor tilføjet i [].

Dend velærværdige / hæderlig og vellærd / Mand H. Hans Nielson / Wingaard fordem Sogne/præst til denne og Uller/sløw Menighed i 4 / som salig / [hensof] Aar 1681 / dend 22. Ian. i hans Alders / 74 Aar samt hans kiære / Hustruer s. Anna [Hansd.] / og Karen Olufsdatter / [til Amindelse er denne Steen bekostet og paalagt af den s. Mands k. Svogersøn og Daatter. M. P. R. — A.H. D. W.]

Slutningsbogstaverne betegne Mads Pedersen Rostoch, som var Sognepræst i Middelfart 1704-14, og Hustru Anne Hansdatter Vingaard.⁴

★

Om Hans Vingaard kan endnu bemærkes, at hans Søn Frans Hansen Vingaard var Skomager i Kerteminde, hvor der d. 3. Juli 1671 skiftedes efter ham (Skifteprot. Fol. 139) mellem Enken Dorte Thomasdatter og den umyndige Søn Frans Fransen, for hvem Farfaderen var Værge.

I Embedets Kaldsbog findes anført, at da man i 1852-53 ved Præstegaardens Ombygning nedbrød Tærskeladen, fandtes i denne et Stykke Træ med følgende Indskrift: HNSW.— AHD.— 1652 V MAJI.— Dette Minde om Hans Vingaard og Hustru lod den daværende Sognepræst indmure i Spisestuen, men det findes nu ikke mere.

★

⁴ I Vaabenhuset findes endnu en lille stærkt forvitret Sten over Pastor Crones Fader Habakuk Nielsen Crone, Felbereder i Nyborg, død i Flødstrup, ca. 85 Aar gammel, i 1803.

I hver af Pastoratets to Kirker findes bevaret en Indgangsdør af svære Planker, dog ikke paa deres oprindelige Plads, men anbragte henholdsvis paa Nordvæggen i Ullerslev Kirke og inde i Flødstrup Kirkes Vaabenhus. I begge Døre er indskaaret V. 6 og 7 af Psalme 95 (i Chr. III's Bibeloversættelses Tekst). Paa den førstnævnte er endvidere over Indskriften skaaret følgende:

ABS SP ICS MLS KV 1586

De fem første Bogstaver skal sikkert tydes som *Anders BertelSen Sogne-Præst*. — De seks følgende antyder formentlig to Sognemænds Navne, f. Eks. *Jens Christensen* og *Mads Larsen*, og endelig skal *K. V.* læses som „*Kirke-Værger*“, saaledes at det herigennem angives, ved hvis Foranstaltning Døren er anbragt. — Flødstrup-Døren har ingen tilsvarende Bogstaver, men kun Aarstallet 1588 anbragt under Skriftordene.